УДК 349.22

ПРИНЦИПИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

Мацієвич А. Г.,

магістрант Інституту управління та права
Запорізького національного технічного університету

Особливу роль у кожній галузі права відіграють певні основні ідеї та тенденції, які пронизують усе законодавство, визначають цю галузь і виступають критерієм правомірності поведінки і діяльності учасників відносин, які регулюються правом. Такі основні ідеї та тенденції має і трудове право, яке зумовлює і визначає зміст і соціальне значення правового регулювання праці. Оскільки громадяни мають право на самостійне працевлаштування до роботодавця або на працевлаштування за сприянням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, чи суб'єкта господарювання, який надає послуги з посередництва у працевлаштуванні, то й принципи працевлаштування повинні займати одне із провідних місць у системі організації зайнятості населення.

Ґрунтуючись на загальновизнаних принципах і нормах міжнародного права й відповідно до Конституції України законодавство про працю України визначає основні принципи правового регулювання трудових та інших безпосередньо пов'язаних із ними відносин (до яких належать і відносини з працевлаштування). Серед них варто відзначити такі принципи, як свобода праці, включаючи право на працю, яка дає можливість заробляти собі на життя працею, яку кожен вільно обирає чи на яку вільно погоджується, право розпоряджатися своїми здібностями до праці, обирати професію та рід діяльності; захист від безробіття і сприяння в працевлаштуванні; поєднання державного й договірного регулювання трудових та інших, які безпосередньо пов'язані з ними, відносин; встановлення державних гарантій щодо забезпечення прав працівників і роботодавців, здійснення державного нагляду й контролю за їх дотриманням; забезпечення права кожного на захист державою його трудових прав і свобод, в тому числі й у судовому порядку. Крім цього, ч. 1 ст. 15 Закону України «Про зайнятість населення» передбачає, що державна політика зайнятості населення базується на наступних принципах:

1) пріоритетності забезпечення повної, продуктивної та вільно обраної зайнятості в процесі реалізації активної соціально-економічної політики держави;

2) відповідальності держави за формування та реалізацію політики у сфері зайнятості населення;

© Мацієвич А. Г., 2017

3) забезпечення рівних можливостей населення у реалізації конституційного права на працю;

4) сприяння ефективному використанню трудового потенціалу та забезпечення соціального захисту населення від безробіття[1]. Вказані основні принципи державної політики зайнятості характеризують інтереси держави в цій галузі, які мають знайти відображення в нормах про працевлаштування.

У Законі України «Про зайнятість населення» закріплені права громадян і гарантії держави в галузі зайнятості (розділ I), сформульовані основні напрями державної політики у сфері зайнятості (розділ II). На наш погляд, ці положення також можуть бути застосовані для розроблення принципів правового регулювання працевлаштування.

Принципи правового регулювання відображають зміст чинного права. Це принципи «права власного часу», котрі змінюються зі зміною законодавства[2].

На підставі чинних норм про працевлаштування та із урахуванням викладеного вище можна виділити такі основні принципи правового регулювання працевлаштування: добровільність вступу громадян у правовідносини з працевлаштування; здійснення працевлаштування, як правило, спеціальними суб'єктами; загальний характер працевлаштування; надання особливої підтримки особам, що мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню; поєднання інтересів громадян, роботодавців і держави у правових нормах про працевлаштування; розумне використання трудових ресурсів.

Таким чином, є підстави зробити висновок, що до принципів правового регулювання працевлаштування належать зафіксовані в чинному законодавстві основні керівні засади, які виражають сутність правових норм у сфері регулювання відносин із приводу надання уповноваженими органами (державними та недержавними) допомоги громадянам у пошуку роботи, влаштуванні на роботу, роботодавцям у підборі працівників.

---

[1] Про зайнятість населення : Закон України від 05.07.2012 р. № 5067-VI // Відомості Верховної Ради України. – № 24. – Ст. 243.

[2] Кузнецов А. М. Правовая организация трудоустройства инвалидов в СССР (в госпромышленности) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – Л., 1954. – 19 с.